

IV. évfolyam | 46. szám | 2022. 11. 17-23.

795 Ft | Éves előfizetőknek: 670 Ft
4,34 EUR | 15,9 RON | 410 DIN

mandiner

VILÁGOK HARCA A VILÁGBAJNOKSÁGON

*A háború, az lmbtq-
lobbi és emberi jogi
kérdések árnyékolják
be a futballinnepet
Katarban*

www.mandiner.hu

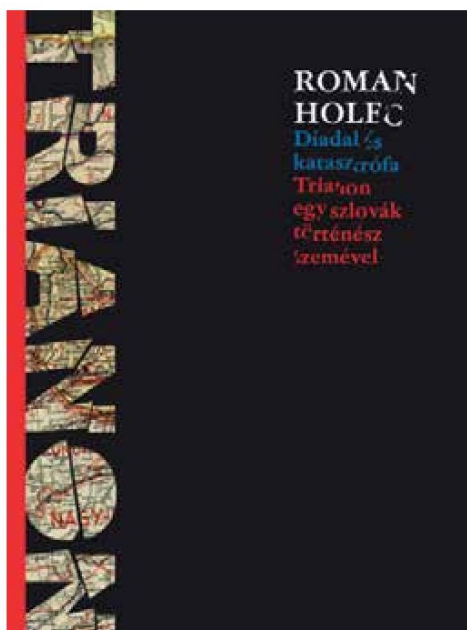
Trianon szlovák tükörben

| GALI MÁTÉ | AZ MCC TÁRSADALOM- ÉS TÖRTÉNELEMTUDOMÁNYI ISKOLÁJÁNAK KUTATÓTANÁRA

A trianoni békeszerződés megítélésében mindmáig lényeges különbség van hazánk és a szomszédos államok között. A magyarságnak az országot megcsonkító tragédiát, a környező népeknek viszont nemzeti üdvtörténetük betetőzését, önálló államiságuk kezdetét szimbolizálja 1920. június 4-e. Erre a kettősségre már könyve címében is felhívja a figyelmet napjaink egyik legismertebb és legtöbbet publikáló szlovák történésze, Roman Holec, akinek *Diadal és katasztrófa* címmel ősszel jelent meg magyar fordításban a témában szlovák nyelven 2020-ban napvilágot látott kötete.

A Szlovák Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetének munkatársa, illetve a Pozsonyi Comenius Egyetem oktatója határozottan szlovák nézőpontból, ámde több elemében mégsem északi szomszédunk hagyományos nacionalista narratívája alapján közelített Trianon kérdésköréhez. A történelmi Magyarország felbomlásának okait elsődlegesen hazánk első világháborús vereségéhez, továbbá a világégés végére a győztes nagyhatalmak körében kialakuló geopolitikai érdekekben jelölte meg, ami mellett sokat nyomott a latban az is, hogy a dualizmus idején Budapestnek nem sikerült megnyugtatóan rendeznie a nemzetiségi kérdést a multietnikus államban. Megállapítja viszont, hogy hazánk feldarabolása „nemezszer minden megalapozottságot nélkülözött”, egyes országrészek elszakítása „a magyarok szomszédainak telhetetlenségéből” következett be, akik „egyszerűen kihasználták azt a tényt, hogy Közép-Európában nem lehetett etnikai határokat húzni, ezért aztán inkább egyáltalán nem vették azokat figyelembe”.

Míndezek fényében Holec úgy véli, a magyar közbeszéd „nem alaptalanul” hivatkozik békeszerződés helyett békediktátumként a versailles-i Nagy-Trianon-palotában

„A történész szerint a magyarságnak Trianon túlságosan kegyetlen büntetés volt”

aláírt okmányra. A döntés értelmében Magyarország mindössze néhány tollvonással elveszítette területének és lakosságának mintegy kétharmadát, és több mint hárommillió magyar került kisebbségi sorba az újonnan meghúzott határvonalakon túlra. A szlovák történész értékelése alapján a magyarságnak „Trianon túlságosan kegyetlen büntetés volt, nemzeti szégyenné és katasztrófává vált, mert bár az összes többi nemzetet saját államhoz juttatta, a magyarokat szétszórta, megbélyegezte, megalázta, rossz döntések és szélsőséges állásfoglalások ördögi körébe hajszolta őket. Saját és lényegesen homogénebb államot kaptak ugyan, amelyre mindig is vágytak, de ez csak életképtelen torzítója volt a korábbiak”.

A szerző műve hasábjain egyértelműen lándzsát tört amellett, hogy noha a magyar és szlovák történelemértelmezés „sohasem lesz azonos”, figyelembe kell vennünk, hogy a két népnek mégiscsak sok évszázados közös történelme van, amelynek vizsgálata során az volna a legszerencésebb hozzáállás,

ha egyik fél sem abszolutizálná a saját nézőpontját.

Roman Holec meglátása szerint Magyarországnak és Szlovákiának a jövőben nem azokat a pontokat kellene keresnie, amelyek szétválasztják őket egymástól – például Trianon ügye –, hanem amelyek összekötik. A jövő ugyanis „jóval nagyobb problémákat és egzisztenciális fenyegetéseket hoz magával”, és ezeket a veszélyeket mindannyiunk, valamint az utódaink érdekében „csak közös fellépéssel győzhetjük le”. Érdemes szem előtt tartanunk a jeles pozsonyi történetíró útmutatását. |m|

Roman Holec: Diadal és katasztrófa – Trianon egy szlovák történész szemével. Lábnyom Könyvkiadó, Budapest, 2022